

## Historie ochotnického divadla ve Velké Jesenici

V říjnu 2002 se na mne obrátil prof. František Černý z Prahy, přední český divadelní historik, mimochodem rodák z blízké Jaroměře, zda bych pro potřeby chystaného závěrečného dílu Místopisu českého amatérského divadla nedoplnil údaje pod heslem Velká Jesenice. K tisku byly připraveny pouze 3 řádky o naší obci. Sám vyjádřil přesvědčení, že divadelní život v obci byl jistě bohatší.

Musím přiznat, že jsem byl sám překvapen informacemi, které mi poskytly historické prameny. Divadelní činnost vykazovali zdejší ochotníci takřka sto let, zájem o divadlo tak prakticky vytlačilo až masivní rozšíření televize. Nelze ani opomenout neblahý vliv událostí roku 1968, který ukončil mnohé tradiční kulturní aktivity v celé republice.

Kompletně zpracované heslo, předložené profesoru Černému k připomínkování a redakční úpravě, tak nabylo mnohem reprezentativnějšího charakteru. Nám všem pak nezbyvá než litovat, že se v kulturním dění našich vesnic mnohé změnilo. Má-li být synonymem pokroku sledování televizních estrád, pak se obávám hodnocení našich potomků. V zápisech současných kronikářů se nebudou mít o co opřít.

### **VELKÁ JESENICE, (přidružené obce Veselice, Volovka), o. Náchod**

Ochotnický spolek Omladina založen 1875, o jeho činnosti není bližších zpráv. 1895 založen Spolek divadelních ochotníků (SDO) (stanovy 1898) z iniciativy syna V. Jánského, studujícího učitelství V. Šráma a rolníka Fr. Jelena. Prostředky ke zřízení jeviště svépomocí. Protože ale nedostačovaly, bylo zakoupeno starší jeviště ze Slatiny nad Úpou. Nové jeviště pořízeno 1919. V letech 1898-1943 151 her, např. Úsměvy a kordy (Tetauer). Po 2. světové válce činnost SDO upadá (naposledy 1950 Ševci), hostují cizí ochotnické soubory (zejména Velký Třebešov) i profesionální divadla (Vesnické divadlo Praha, Krajské oblastní divadlo Hradec Králové), pořádají se estrády. 1958 obnova jeviště (zásluha SDH), vzniká největší vesnické jeviště okresu (hostinec „Na sále“), které do r. 1964 3x hostí okresní přehlídku divadelních souborů. Místní SDO v tomto období prokazatelně 2 premiéry (např. 1958 Chudák manžel). 1965 oprava divadelního sálu, 1966 Lékařem proti své vůli (Molière), 1967 Zlatá studně (Horynová), 1968 Kolébka (Jirásek), režisérem představení Miroslav Král, ředitel zdejší ZŠ. Po roce 1968 činnost spolku zaniká a do současné doby nebyla obnovena, budova hostince „Na sále“ po revoluci 1989 chátrá a čeká ji demolice.

Z iniciativy již řídícího V. Šráma mezi válkami představení žáků místní školy, např. 1935 Zlatý květ.

Loutkové divadlo pod hlavičkou Sokola, 1924 zakoupeno divadlo v Červeném Kostelci, loutky 25 cm vysoké, 26 ks, 4 proměny. 1. představení 28.10.1924, kdy večer první veřejný radiokonzert. 1925-1930 sehráno 1-7 představení ročně, zájem účinkujících i publika upadá (ve vesnici kinosál). Loutkový fond obohacen zásluhou vedoucího souboru bratra Mareše, poslední 2 hry 1937. 1947 soubor obnoven, 1948 1 hra, činnost souboru končí 1949, kdy loutkové divadlo zapůjčeno členům SČM Velká Jesenice

**Dr. Jan Bělobrádek, č.p. 177**